

Sak nr. 04/12

24. april 2012 har Nasjonal nemnd for overdragelse av spesialistpraksis avsagt slik

AVGJØRELSE

Nemndas sammensetning: Nils Grytten
Truls Disen
Arve Kristiansen

Parter: , fratredende part

, tiltredende part

I. INNLEDNING

Saken gjelder uenighet om vederlag i forbindelse med overdragelse av spesialistpraksis innen øyesykdommer. Praksisen er lokalisert i Kristiansund, og har driftsavtale med Helse Midt-Norge RHF. Saken behandles etter reglene i rammeavtale mellom De regionale helseforetak og Legeforeningen om avtalepraksis for spesialister pkt. 11.1.

Slik saken foreligger for nemnda, gjelder tvisten mellom partene kun størrelsen på opparbeidet praksis. Det foreligger intet utstyr eller inventar som inngår i overdragelsen.

Etter samtykke fra begge parter har nemnda besluttet at saken skal avgjøres etter en skriftlig behandling.

Sentralstyret i Legeforeningen har gitt retningslinjer som gjelder for nemndsbehandling ved overdragelse av privat spesialistpraksis med driftsavtale. Nemnda har lagt disse, samt voldgiftslovens ufravikelige bestemmelser, til grunn for sitt arbeid med saken.

Partene har fri rådighet over sakens gjenstand og nemnda kan ikke treffe en avgjørelse som går utenfor partenes påstander.

Nemnda har kommet frem til en enstemmig avgjørelse. Avgjørelsen er basert på sakens dokumenter og partenes skriftlige redegjørelser.

II. SAKENS BAKGRUNN

Nemnda legger følgende *faktum* til grunn for sin avgjørelse:

Type praksis

Saken gjelder en solopraksis innen faget øyemedisin. Praksisen har hatt 100 % driftsavtale i klasse III med Helse Midt-Norge RHF. Nemnda legger til grunn at det har vært en generell oftalmologisk spesialistpraksis.

Lokaler, beliggenhet

Spesialistpraksisen ble drevet fra leide lokaler i Kristiansund sykehus, hvor også hadde en mindre bistilling. Lokalene er fra hans side beskrevet som "ikke velegnet til å anbefale videre drift."

Leieavtalen er heller ikke videreført og tiltredende lege må finne seg alternative lokaler for sin praksis.

Personell

Det har vært ansatt en kontorassistent i full stilling, men denne blir ikke med ved overdragelsen til ny lege.

Systemer i praksisen. Pasientgrunnlag

Fratredende lege har benyttet Winmed journalsystem. Det er opplyst at det er ca. 20 000 pasienter i databasen. Denne skal tilgjengeliggjøres for tiltredende part.

Økonomiske forhold

Det er ikke fremlagt noe regnskap eller næringsoppgaver, men det er oversendt utskrift av periodeoppgjør. Ut fra det som er fremlagt og opplyst fra fratredende parts side legger nemnda til grunn at han har hatt en årlig bruttoomsætning på drøyt 3 millioner, med et driftsresultat på drøye 2 millioner.

Kontinuitet/fravær

startet opp praksisen i 1990, initialt uten driftstilskudd, men med trygderefusjon. Siden 1998 har praksisen hatt driftsavtale. Praksisen har vært drevet kontinuerlig frem til desember 2011.

Andre forhold

Det er opplyst at [redacted] ønsket en roligere praksis i sin hjemby og fikk tildelt ledig hjemmel i Molde. [redacted] vil således fortsette å drive praksis innen faget i Molde.

Hjemmelen ble utlyst i januar 2012 og det var to søkere, herunder [redacted], som fikk tilbudet om hjemmel og aksepterte dette.

[redacted] har tatt med seg utstyret han hadde i praksisen til sin nye praksis i Molde. Utstyr og inventar inngår således ikke i overdragelsen mellom partene.

III. PARTENES KRAV/ANFØRSLER

Fratredende part, [redacted] har i korthet anført følgende:

Det fremsatte krav relateres kun til opparbeidet praksis ettersom det ikke overdras noe utstyr eller inventar.

Praksisen er bygget opp av siden 1990. Ved denne overdragelsen er det intet utstyr, overtager må skaffe dette selv og slipper å kjøpe gammelt utstyr. Det er ingen lokaler, og tiltredende part må skaffe dette selv, det er heller ingen forpliktende arbeidsavtaler med hjelpepersonale.

Dette anses å være en fordel for tiltredende part.

Det eneste som er gjenstand for overdragelse er databasen/pasientgrunnlaget. Da sluttet i desember 2011, var det full aktivitet og stor pågang med lang ventetid. Det vil således være et godt grunnlag for den nye legen.

Det utelukkes ikke at praksisen kan ha tatt skade av at det tok lang tid for Helse Midt-Norge å utlyse den. Noen pasienter har havnet hos annen øyelege og noen er blitt med til i Molde. Det er all grunn til å tro at disse vil komme tilbake til tiltredende lege når hun får etablert sin praksis. Hun vil få mange nye henvisninger, og det er flere kontrollpasienter som venter på innkalling.

Det er bedt om at vederlaget settes til kr 850 000,-.

Tiltredende part, , har i korthet anført:

Det som er den spesielle situasjon i forhold til denne overdragelsen er at det

- ikke er utstyr eller inventar som overtas
- ingen lokaler eller husleieavtale
- intet opplært personell eller kontorrutiner
- ingen samarbeidsavtaler
- ingen systemer ut over at det kan gjøres uttrekk av databasen for pasientjournalene

Følgelig er vesentlige elementer i forbindelse med det som tillegges vekt ved overdragelser ikke tilstede i denne saken.

En håper å motta et pasientgrunnlag i form av en database/journaler, men det er grunn til å tro at dette har lidd stort frafall etter at fratredende avsluttet sin praksis, i alle fall er det ikke per i dag særlig oversiktlig.

må således selv bygge opp en ny praksis, finne samarbeidspartnere, kjøpe og tilpasse utstyr, lokaler, tilsette personell, bygge opp rennomme osv. Det må påregnes lang tid og ressurser til å opparbeide dette.

Mot dette bakteppet må vederlaget for opparbeidet praksis settes lavt og det er foreslått at dette fastsettes til kr 50 000,-.

IV. NEMNDAS SYN PÅ SAKEN

Nemnda skal i denne saken kun ta stilling til størrelsen på vederlaget for opparbeidet praksis, ettersom intet utstyr og inventar er gjenstand for overdragelse mellom partene.

Nemnda vil innledningsvis understreke at selve driftstilskuddshjemmelen (avtalen) ikke er gjenstand for overdragelse, denne tildeles av det regionale helseforetaket gjennom et forvaltningsvedtak etter forutgående utlysning.

Vurderingen av "opparbeidet praksis" skal heller ikke baseres på rent forretningsøkonomiske kriterier og er ikke sammenfallende med forretningsbegrepet "goodwill" slik det tradisjonelt kjennes fra andre områder.

Nemndas oppgave vil være å søke å finne merverdien som overtagende lege får som følge av at hun overtar en opparbeidet praksis, fremfor å starte praksis uten slikt grunnlag.

Forutsetningen er at det skal foretas en skjønnsmessig, objektiv vurdering av praksisens verdi og nemnda viser særlig til rammeavtalens pkt. 11.1, kommentarer til denne samt retningslinjene som er vedtatt av sentralstyret i Legeforeningen.

I følge disse skal verdien av opparbeidet praksis fastsettes etter en helhetsvurdering hvor en bl. a. vektlegger følgende relevante kriterier:

- Kontinuitet
- Type praksis (gruppe- eller solo)
- Kontorrutiner
- Opplært personell
- Attraktivitet/ beliggenhet
- Omsetning
- Pasientgrunnlag
- Samarbeidsavtaler
- Systemer i praksisen (eks journalsystem)
- Husleieavtaler og andre leieavtaler

Den innbyrdes og nærmere vektning av kriteriene er ikke angitt i retningslinjene, men er overlatt til nemnda å avgjøre ut fra det konkrete saksforhold. Det vil også være grunnlag for å vektlegge andre, relevante kriterier dersom saken skulle gi slik foranledning.

Nemnda er i sin vurdering bevisst på at regelverket og retningslinjene søker å balansere mellom fratredende leges rettmessige behov for et økonomisk oppgjør for overdragelse av opparbeidede verdier i sin praksis, mot rekrutteringshensyn og ønsket om at den best kvalifiserte lege skal gis mulighet til å starte opp i en praksis.

For ordens skyld skal også nevnes at Legeforeningen i et samarbeid med Helse Sør-Øst RHF har utgitt en "kommentarutgave" til Rammeavtalen, herunder bestemmelsene som omhandler overdragelse. Disse er lagt til grunn for nemndas behandling og vurdering i denne saken.

Nemnda vil innledningsvis bemerke at det ikke betviles at [redacted] har drevet en etterspurt spesialistpraksis med god tilflyt av pasienter. Praksisen har hatt en standard som oppfyller kriteriene til driftstilskuddsklasse III.

I denne saken er det likevel et faktum at det fleste av de kriterier som skal inngå i vurderingen av «opparbeidet praksis» ikke er gjenstand for overdragelse mellom partene.

Tiltredende part overtar ikke lokaler, husleieavtale, samarbeidsavtaler, rennomme, rutiner osv. Nemnda kan for så vidt se at det isolert sett kan være en fordel å slippe å tre inn i en leieavtale

for ugunstige lokaler, men dette er i så fall ingen fordel som fratredende kan kreve betalt for med hjemmel i rammeavtalen.

Det samme gjelder "fordelen" med å slippe å overta utstyr og hjelpepersonale. I visse situasjoner kan dette kanskje være å foretrekke, men det er like fullt ikke denne type fordeler som rammeavtalens betalingsbestemmelse ved overdragelse av praksis er ment å kompensere fratredende part for.

Nemnda vil for øvrig legge til at verdien av at en overtar opplært personell i nemndspraksis gjennomgående tillegges stor vekt i nemndspraksis. Dette gjelder særlig fordi det ofte er disse som kjenner rutiner i praksisen, og som vil være kontinuitetsbærerne i overgangen mellom fratredende og tiltredendes drift av praksisen. Når dette elementet forsvinner – og praksisen i tillegg blir liggende "brakk" i flere måneder uten lokaler og uten vikar, forsvinner dessverre en stor del av den kontinuiteten som fratredende part har opparbeidet gjennom sin driftstid.

Av verdier som overføres, anser nemnda i denne sak at det utelukkende dreier seg om deler av det pasientgrunnet som har opparbeidet og som gjøres tilgjengelig for i forbindelse med hennes oppstart av praksis.

Den merverdi dette pasientgrunnet utgjør på hennes hånd, er likevel, etter nemndas syn, nokså beskjeden.

I denne anledning vises til at praksisen har vært liggende udriftet en periode. vil drive videre i Molde, nabobyen, med bare en times kjøretur unna. En del pasienter har havnet hos annen øyelege i Kristiansund. må starte opp i andre lokaler og en del pasienter vil erfaringsmessig "falle fra" når en praksis, attpå til med ny lege, endrer lokalisasjon.

Nemnda anser at i det vesentlige må bygge opp sin spesialistpraksis fra bunnen av og i så måte vil hun få en begrenset nytte av det pasientgrunnet som har opparbeidet.

Vederlaget/kjøpesummen som skal utmåles i denne saken må således etter nemndas vurdering bli i nedre sjikt.

Nemnda har ikke funnet fullt ut sammenlignbare saker som gir anvisning for verdifastsettelsen i denne sak. En har sett hen til sak 02/08, hvor vederlaget ble satt til kr

100 000,- og nemnda anser at vederlaget må ligge noe høyere i denne sak ettersom det i aktuelle sak ikke har vært like lang driftsstans og aktiviteten i praksisen (og dermed formentlig også pasientgrunnlaget) noe høyere. En har også sett hen til sak 3/12 og sak 3/08.

Etter en helhetsvurdering av relevante kriterier, sakens spesielle forhold og tidligere nemndsavgjørelser, fastsetter nemnda kjøpesummen til kr 200 000,-.

I henhold til retningslinjene skal nemnda fastsette en oppfyllelsesfrist. Nemnda finner at den skal settes til 1 måned regnet fra denne avgjørelses datering.

Nemndas omkostninger fordeles iht. retningslinjene med en halvpart på hver av partene.

Avgjørelsen er på alle punkter enstemmig.

IV. SLUTNING

1. Vederlaget for opparbeidet praksis settes til kr 200 000,- -*kronertohundretusen* -
2. Oppfyllelsesfristen settes til 1 måned regnet fra denne avgjørelses datering
3. Partene betaler in solidum – en for begge og begge for en – nemndas omkostninger etter oppgave

Bergen/Ålesund/Harstad 24. april 2012

(sign.)

Truls Disen

(sign.)

Nils Grytten

Arve Kristiansen